

नेपाल उर्जा बचत कार्यक्रम

नेपाल र संघीय गणतन्त्र जर्मनीका विचमा भएको द्विपक्षीय विकास सहयोग सम्झौताको परिधी भित्र रहेर संयुक्तरूपले कार्यान्वयन गर्ने गरी यो नेपाल उर्जा बचत कार्यक्रम प्रारम्भ भएको हो ।

गहन अन्तर्राष्ट्रिय अनुभवले के पुष्ट्याई गरेको छ भने उर्जाको कुशलातापूर्वक प्रयोग गर्दा उपभोक्ताको प्रत्यक्ष आर्थिक बचत मात्र नभई उर्जा आपूर्तिमा नियमितता ल्याउन र वातावरणीय कुप्रभाव कम गर्न समेत मद्दत गर्दछ । यस कार्यक्रमले तल उल्लेखित चार विभिन्न तहमा लाभ प्राप्त हुन सक्ने सम्भावनालाई दृष्टिगत गरेको छ ।

- राष्ट्रिय उर्जा रणनीतिको अभिन्न अंगको रूपमा उर्जा बचत
- घरेलु प्रयोगमा उर्जाको सही उपयोग या बचत
- इन्धन बचत गर्ने जैविक इन्धन प्रयोग हुने चुलोको विस्तार
- उद्योगमा उर्जा बचत / कुशलता

यी माथिका परिलक्षित उद्देश्य प्राप्तीकालागि नेपाल उर्जा बचत कार्यक्रम आफ्ना साभेदारहरु जल शक्ति आयोगको सचिवालय, नेपाल गुणस्तर तथा नापतौल विभाग, नेपाल विद्युत प्राधिकरण, नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघ र वैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धन केन्द्र सँग निकटतम रहेर कार्यरत छ ।

साभेदार संस्थाहरु

सरोकारवालाहरु

जल तथा उर्जा आयोगको सचिवालय

नेपाल गुणस्तर तथा नापतौल विभाग

नेपाल विद्युत प्राधिकरण

सहयोगी संस्थाहरु

उपभोक्ता हित संरक्षण मञ्च नेपाल

हिम इलेक्ट्रोनिक्स

फिलिप्स, नेपाल

थप जानकारीको लागि सम्पर्क ठेगाना :

giz

नेपाल उर्जा बचत कार्यक्रम

जि.आइ.जेड.

राष्ट्रिय प्रकृति संरक्षण कोष परिसर

खुमलटार, ललितपुर

पो.बक्स नं १४५७

काठमाण्डौ, नेपाल

फोन : +९७७ १ ५५३८१२९

फ्याक्स : +९७७ १ ५५५१७०६

ईमेल : neep@giz.org.np

वेब : www.giz.de/nepal

उर्जा बचत

लेवल

नेपाल उर्जा बचत कार्यक्रम

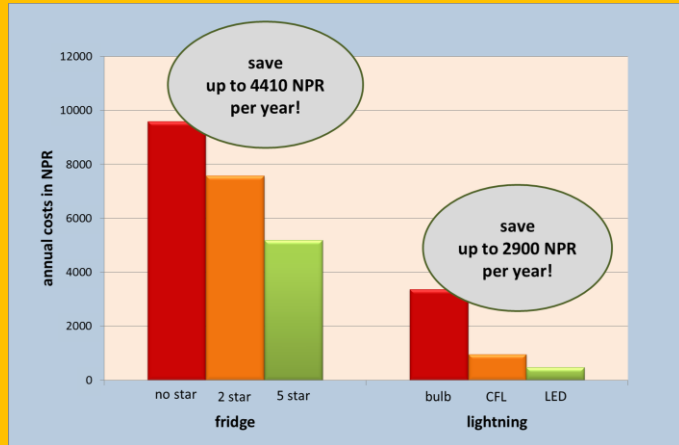

giz

उर्जा बचत – लेवल

उर्जा बचत किन ?

टि.भी, फ्रिज, पानी तान्ने पम्प आदी जस्ता घरेलु विद्युतीय उपकरण चलाउन विद्युत उर्जा चाहिन्छ । जति बढि विद्युत खपत हुन्छ त्यतिनै अनुपातमा विद्युत महशुलको विल रकम पनि बढ्दै जान्छ । विद्युत उर्जाको बचत हुने खालका उपकरण प्रयोग गरेर महशुल रकम घटाउन सकिन्छ । उस्तै कामका लागि प्रयोग हुने यस्ता उपकरणहरूले परम्परागत उपकरणको तुलनामा उल्लेख्य रूपमा कम विद्युत खपत गर्दछन् ।

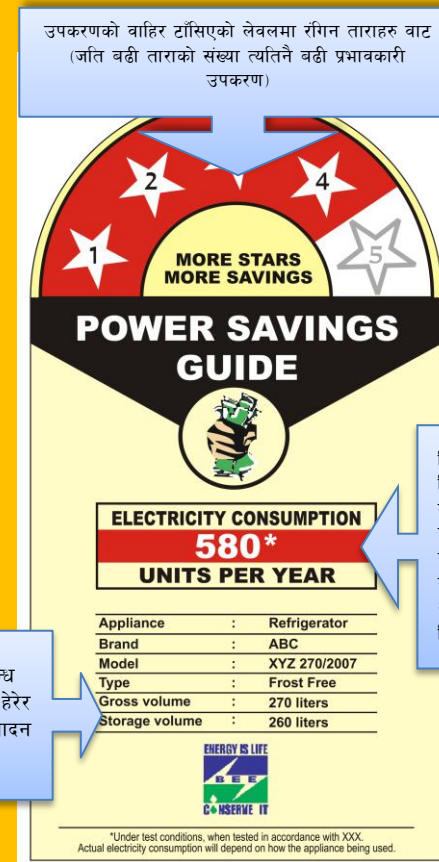

परम्परागत उपकरणको तुलनामा यस्ता उपकरणको प्रयोगले लेडसेडिङ्ग घटाउन, वातावरण संरक्षण गर्न र आर्थिक वृद्धिलाइ पनि ठोस मद्दत पुग्दछ ।

उर्जा सम्बन्धि लेवलले सही उपकरण छनौट गर्न मद्दत पुऱ्याउँछ ।

तल उल्लेख गरिए अनुरूप उपकरणलाई कति विद्युत उर्जा आवश्यक हुन्छ भन्ने कुरा लेवलमा तत्कालै हेर्न सकिन्छ ।

भारतीय उर्जा लेवल उदाहरणकोलागि प्रस्तुत छ :

उपकरण सम्बन्धि विवरण, ब्रान्ड, हेरेर । मोडेल र उत्पादन भएको वर्ष

विद्युत खपत- किलोवाट घण्टा-(युनिट) हेरेर । जति कम युनिट उठ्छ त्यति कम उर्जा खपत र सोहि अनुसारको सानो विजुलीको बिल !

लेवल टाँस भएको हेरेर । यसले गुणस्तर मापदण्ड पुरा गरेको आधिकारिकता प्रमाणित गर्दछ ।

विभिन्न प्रकारका लेवलहरू :

तारा अंकित लेवल आधिकारिक मान्यता प्राप्त चिन्ह हो जसले कम उर्जा खपत गर्ने बारेमा निर्दिष्ट मापदण्ड पुरा गरेको हुन्छ ।

भारतीय उर्जा कुशलता व्यूरोले सन् २००६ मा गुणस्तर निर्धारण मापदण्ड र लेवलिङ्ग कार्यक्रम लागू गरेको छ । त्यसमा मान्यता प्राप्त र तुलनात्मक दुबै लेवल छन् । नेपालमा खपत हुने धेरैजसो टि.भि., फ्रिज आदि उपकरणहरूमा भारतीय उर्जा दक्षता व्यूरोको चिन्ह (BEE) प्रयोग भएको पाइन्छ ।

नेपालमा प्रयोग भइरहेका केही उपकरणहरूमा उर्जा बचत सम्बन्धि थाइ लेवल पनि प्रयोग भइरहेका छन् जसमा अंग्रेजी अंक १ देखि ५ सम्म बरियतक्रम निर्धारण गरिएको हुन्छ । जति बढि अंक उल्लेख छ, त्यतिनै बढि उर्जा प्रभावकारी भएको बुझिन्छ । यसमा भारतीय लेवल जस्तै हुवहु मापदण्ड राइस कुकर, पंखा र अन्य साना उपकरणहरूमा पनि देख्न पाइन्छ । सन् १९९४ देखि यो लेवल टास्नु पर्ने नियम थाइल्याण्डले लागू गरेको हो ।

युरोपियन यूनियनका लेवलमा विभिन्न रंगका अंग्रेजी अक्षर A देखि D सम्म प्रयोग भएको पाइन्छ । सबै भन्दा प्रभावकारी उपकरणमा A चिन्ह अंकित हुन्छ । यस्तो चिन्ह घरेलु विद्युत उपकरणमा मात्र नभई मोटरकार र घरहरूमा समेत प्रयोग हुन्छ । उर्जा खपतको अलावा यस्ता चिन्हले प्राविधिक र पर्यावरणीय विषेशताको पनि विस्तृत जानकारी दिन्छ ।